

TWEEDE KWARTAAL SIERTEELT: HOGERE OPBRENGSTPRIJZEN VERSUS HOGERE ENERGIEKOSTEN

Anita van der Knijff

Het afgelopen jaar zijn veel glastuinbouwbedrijven in de rode cijfers gekomen door met name de sterke stijging van de energiekosten. Ondanks de aantrekkende opbrengstprijzen voor veel sierteeltproducten in het eerste kwartaal, bleef het bedrijfsresultaat van veel bedrijven als gevolg van de alsmaar stijgende gasprijs onder druk staan. In dit algemene beeld is in het tweede kwartaal geen verandering gekomen. Wel zijn er grote verschillen tussen bedrijven waar te nemen.

Hogere veilingomzet door hogere opbrengstprijzen

De Nederlandse bloemenveilingen hebben in het tweede kwartaal meer omgezet dan in dezelfde periode vorig jaar. Alle drie de productgroepen (snijbloemen, kamerplanten, tuinplanten) realiseerden in de maanden april tot en met juni een hogere omzet, terwijl in het eerste kwartaal alleen de productgroep kamerplanten positieve groeicijfers noteerde. In het tweede kwartaal was mei een absolute topmaand voor de bloemenveilingen. Vooral de typische bloemendagen in verschillende, belangrijke afzetlanden en de gunstige weersomstandigheden hadden een positief effect op de vraag. Over de eerste twee kwartalen samen gezien loopt de omzetgroei uiteen van 3,5% bij tuinplanten tot 9% bij kamerplanten (tabel 1). Deze omzetgroei is volgens de veilingen boven verwachting. De omzetstijging is het gevolg van hogere, gemiddelde opbrengstprijzen. De aanvoer van bloemen en planten en het aantal verkochte stuks was echter lager dan in dezelfde periode vorig jaar. Het relatief iets donkere weer en een inkrimping van het areaal zijn mede debet aan de daling van de aanvoer.

Tabel 1 Ontwikkeling veilingomzet, aantal verkochte stuks en gemiddelde opbrengstprijs per productcategorie, januari tot en met juni 2006 (exclusief import)

	Omzet		Aantal verkocht		Gem. prijs (ct/stuk)	
	totaal (mln. euro)	mutatie t.o.v. 2005 (%)	stuks (mln.)	mutatie t.o.v. 2005 (%)	2006	2005
Snijbloemen	1.069	5,7	4.407	-1,5	0,24	0,23
Kamerplanten	611	9,0	430	0,1	1,42	1,30
Tuinplanten	173	3,5	268	-0,2	0,64	0,62

Bron: VBN.

Snijbloemen

In de top 10 van de snijbloemen zijn qua veilingomzet in het eerste halfjaar verschillende ontwikkelingen waarneembaar. Bij roos was sprake van een forse daling van de aanvoer van kleinbloemige rozen en trosrozen, waardoor de opbrengstprijzen licht toe namen. Ook grootbloemige roos wist hiervan te profiteren. Dit neemt niet weg dat de prijsvorming voor rozen in het eerste halfjaar onder druk stond. Ook bij troschrysan viel de prijsvorming tegen en lag de gemiddelde opbrengstprijs onder het niveau van vorig jaar. Geplozen chrysan leverde juist een hogere prijs op door onder andere een toenemende vraag uit Rusland. Verder is de stevige aanvoerdaling van Freesia, veroorzaakt door krimp van het areaal, opvallend.

Kamerplanten

Bij kamerplanten nam opnieuw de aanvoer van Phalaenopsis met dubbele cijfers toe; 22% meer aanvoer dan in de eerste zes maanden vorig jaar. Andere positieve uitschieters uit de top 10 zijn: Anthurium, Ficus en Rosa. Ondanks uitbreiding van de aanvoer werden hogere opbrengstprijzen gerealiseerd of kon de prijs

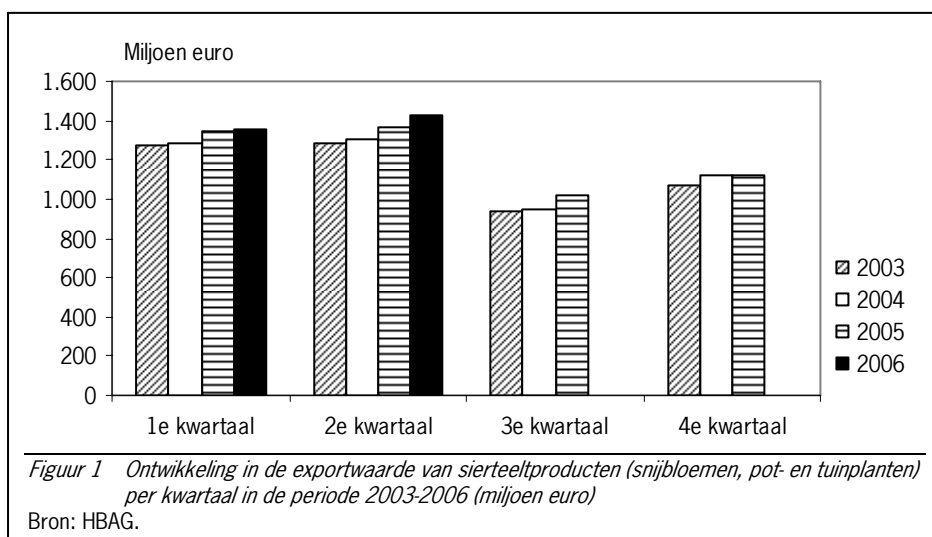
gehandhaafd blijven. Uitschieter in negatieve zin was Hydrangea, dat bij een lagere aanvoer een prijsdaling moest incasseren.

Tuinplanten

Het tuinplantenseizoen kende dit jaar een late start als gevolg van het matige voorjaarsweer. Hierdoor werden in het eerste kwartaal aanzienlijk minder tuinplanten verkocht. Ook in april wilde de afzet nog niet echt vlot. Mei daarentegen was een topmaand en ook in juni verliep de handel goed. Al met al heeft de tuinplanten zich in het tweede kwartaal aardig weten te herstellen, waardoor de veilingomzet over het eerste half jaar gezien hoger is dan vorig jaar. Wel zijn de verschillen binnen deze productgroep groot. Zo kende Pelargonium een goed seizoen met hogere opbrengstprijzen, maar verliep de afzet van violen met lagere opbrengstprijzen bij een lagere aanvoer minder rooskleurig.

Grote verschillen in exportontwikkelingen per land

In het tweede kwartaal werd voor ruim 847 miljoen euro aan snijbloemen geëxporteerd. Dit is 5,2% meer dan in dezelfde periode vorig jaar. Bij pot- en tuinplanten bleef de groei beperkt tot 3,7% en daarmee kwam de exportwaarde in het tweede kwartaal uit op 583 miljoen euro. Het is overigens voor het eerst sinds jaren dat de groei bij snijbloemen hoger is dan bij potplanten. Totaal werd in het eerste half jaar voor bijna 2,8 miljard euro aan sierteeltproducten geëxporteerd (figuur 1). Hiermee komt de exportgroei uit op bijna 3%. Dit is procentueel gezien iets lager dan in de eerste zes maanden vorig jaar. De exportgroei dit jaar is vooral het gevolg van een hogere inkoopwaarde van bloemen en planten. Lettend op de ontwikkelingen in de afzet per land, valt vooral de bovengemiddelde exportgroei naar Rusland (+31%) en de Oost-Europese landen (+12,6%) op. Ook de export van snijbloemen naar de Verenigde Staten zit dit jaar, na enkele jaren van daling, weer flink in de lift (+13%). Daarentegen stabiliseerde de afzet van snijbloemen naar Duitsland, verreweg het belangrijkste afzetland, en nam de export van pot- en tuinplanten naar Duitsland met zelfs 4% af. Andere landen uit de export top 10 van snijbloemen, zoals Frankrijk, Italië en België, noteerden eveneens negatieve groeipercentages.

Gasprijs blijft stijgen

In het tweede kwartaal is opnieuw de wereldolieprijs, waaraan de gasprijs gekoppeld is, gestegen. Bij een belangrijke gasleverancier aan de glastuinbouw liep hierdoor de commodityprijs op tot 21,1 ct/m³, tegenover 15,7 ct/m³ in het tweede kwartaal vorig jaar. Voor het derde kwartaal is de commodityprijs bij dezelfde leverancier nog weer hoger vastgesteld. Al met al is de commodityprijs in twee jaar tijd met zo'n 90% toegenomen. Een dergelijke prijsstijging tikt dan ook hard door in de bedrijfsresultaten. Voor een

gemiddeld glastuinbouwbedrijf zijn de energiekosten in twee jaar tijd met zo'n 5 euro per m² gestegen van 7,60 tot 12,60 euro per m². Voor een gemiddeld roosbedrijf met belichting is de stijging nog groter: gemiddeld 9,50 euro per m². Kortom, dit zijn forse stijgingen die ertoe geleid hebben dat veel glastuinbouwbedrijven in de rode cijfers zijn gekomen. Anderzijds weten tuinders met een w/k-installatie in eigen beheer door teruglevering van elektriciteit tijdens de zogenaamde plateau-uren, wanneer de elektriciteitsprijzen hoog zijn, een graantje mee te pikken van de oplopende prijzen op de energiemarkt.